

ดัชนีเมืองอัจฉริยะ ประเทศไทย 2564

Thailand Smart City competitiveness Index:
TSCCI 2021

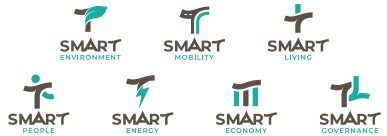
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป็นเป้าหมายการพัฒนาที่สหประชาชาติกำหนดขึ้นเพื่อทำให้ประเทศดำเนินการร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ภายในปี ค.ศ. 2030 เป้าหมายดังกล่าวประกอบด้วย 17 เป้าหมาย พบว่ามีเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง 4 เป้าหมาย ประกอบด้วย เป้าหมายที่ 6 การสร้างหลักประกันเกี่ยวกับการจัดให้มีน้ำสะอาดและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 11 การทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ชุมชนที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12 การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน และเป้าหมายที่ 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สำหรับประเทศไทย ปัจจุบันเศรษฐกิจและสังคมไทยถูกขับเคลื่อน (Driving Force) ไปสู่ความเป็นเมือง (Urbanization) ทำให้รัฐบาลมีความตระหนักในเรื่องของการพัฒนาเมือง และมีการถ่ายทอด เป้าหมายการพัฒนาตามกรอบ SDGs ไปสู่นโยบายในการขับเคลื่อนประเทศระยะยาว โดยได้มีการบรรจุประเด็น “พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ” ไว้ในแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ทั้งนี้ สำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะตามแนวทางการขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 และแผนยุทธศาสตร์ชาติ ได้นำกรอบการขับเคลื่อนดังกล่าวมาสู่การปฏิบัติภายใต้ นโยบายการพัฒนาเมืองอัจฉริยะใน 7 มิติ สำคัญ ได้แก่ 1. สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) 2. การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) 3. การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) 4. พลเมืองอัจฉริยะ (Smart People) 5. พลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy) 6. เศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) และ 7. การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Governance)

อย่างไรก็ตาม ในการขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะทั้ง 7 มิติ จำเป็นที่จะต้องต้องมีเครื่องมือสนับสนุนทั้งในด้านการติดตามความสำเร็จของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ และช่วยกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน เล็งเห็นถึงความสำคัญในการเร่งรัดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการแข่งขัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานเมืองอัจฉริยะประเทศไทยได้ร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง ในการจัดทำดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทย (Thailand Smart City Competitiveness Index: TSCCI) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาดัชนีเมืองอัจฉริยะของประเทศไทยสำหรับเป็นเครื่องมือ ในการติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในประเทศไทย และเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะรวมทั้งติดตาม และรายงานสถานะของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยตามการจัดอันดับในต่างประเทศ

SDGS to Smart City

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

จากประเด็นความยั่งยืนระดับโลก สู่แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็น พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ และถ่ายทอดลงสู่การปฏิบัติผ่านแผน 7 Smart

เมืองอัจฉริยะในประเทศไทยในปัจจุบัน

การพัฒนาไปสู่ความเป็นเมืองอัจฉริยะ คือ การพัฒนาเมืองโดยการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชาชนเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนาเมืองนำอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน

เมืองอัจฉริยะในประเทศไทยมี 2 ประเภท ได้แก่

1) **เมืองอัจฉริยะ** คือ เมืองที่มีความต้องการพัฒนาเป็นเมืองอัจฉริยะ และผ่านการรับรองตราสัญลักษณ์เป็นเมืองอัจฉริยะ จากคณะกรรมการขับเคลื่อนและบริหารโครงการเมืองอัจฉริยะและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ

2) **เขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะ** คือ เมืองที่มีความต้องการพัฒนาเป็นเมืองอัจฉริยะ และได้จัดส่งข้อเสนอแผนพัฒนาเมืองอัจฉริยะมายังสำนักงานเมืองอัจฉริยะแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณาจากคณะกรรมการขับเคลื่อนและบริหารโครงการเมืองอัจฉริยะเพื่อประกาศเป็นเมืองอัจฉริยะต่อไป

ในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นช่วงที่จัดทำดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทย 2564 มีเมืองที่ได้รับการประกาศเป็นเมืองอัจฉริยะจำนวน 15 เมือง และมีเมืองที่มีสถานะเขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะจำนวน 33 เมือง

การจัดทำดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทย (Thailand Smart City Competitiveness Index: TSCCI) ที่เกิดขึ้นมีเป้าหมายเพื่อชี้วัดสถานะการพัฒนาของเมืองต่างๆ ของประเทศไทย รวมทั้งประเด็นในการพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

เมืองอัจฉริยะ

SMART CITY
Thailand

เขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะ

ดัชนีเมืองอัจฉริยะในเวทีสากล

การพัฒนาตัวชี้วัดเมืองอัจฉริยะในเวทีสากล ที่สำคัญ ดังนี้

1) ดัชนี Smart City Index (SCI) จัดทำโดย The IMD World Competitiveness Center (IMD) และ Singapore University for Technology and Design (SUTD) มีแนวคิดในการสะท้อนมุมมองและทัศนคติของพลเมืองของเมืองนั้นๆ เพื่อชี้วัดความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เทคโนโลยี คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ตามเงื่อนไขของความเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart city) คือ เมืองที่สามารถประยุกต์ (urbanization)

ประเทศไทยมีเมืองที่เข้าร่วมในการจัดอันดับดัชนี Smart City Index คือ กรุงเทพฯ ซึ่งจากการจัดอันดับใน 3 ปีที่ผ่านมา ผลการชี้วัดผ่านดัชนีนี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่กรุงเทพฯ จำเป็นต้องแก้ไขเพื่อยกระดับการพัฒนา อาทิ ด้านการคมนาคม ด้านการบริการจากภาครัฐ ด้านสาธารณสุขและความปลอดภัย เป็นต้น

2) การจัดอันดับ Top 50 Smart City Governments จัดทำโดย Eden Strategy Institute เป็นการจัดอันดับเมืองที่ได้รับการส่งเสริมการกำกับติดตามการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจากภาครัฐในด้านต่างๆ ทั้งภาวะผู้นำ การกำหนดวิสัยทัศน์ และการบริหารจัดการด้านงบประมาณและด้านการเงิน ซึ่งการจัดทำนอกจากจะเป็นการสะท้อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ณ ปัจจุบันแล้ว ยังสามารถสะท้อนการเตรียมความพร้อมของภาครัฐในอนาคตได้อีกด้วย ตลอดจนการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการให้มีทักษะและมีความพร้อมด้านนวัตกรรม รวมถึงให้ความสำคัญกับภาคประชาชนเป็นสำคัญ

มีการดำเนินการโดยหลายหน่วยงาน โดยมีตัวชี้วัด

ในปี 2561 ประเทศไทยมีเมืองที่เข้าร่วมในการจัดอันดับดัชนีนี้ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีสมรรถนะที่ดีในการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาอย่างยืดหยุ่น การร่วมมือจากภาคส่วนที่หลากหลาย อันเป็นผลจากการบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง ขณะที่ปี 2562 แม้ว่าจังหวัดขอนแก่นไม่อยู่ในการจัดอันดับก็ตาม จังหวัดขอนแก่นได้ถูกกล่าวถึงในรายงานในส่วนของเมืองอัจฉริยะจากภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ที่มีความโดดเด่นในการนำ Big data และ IoT มาสนับสนุนในการขับเคลื่อน

3) ดัชนี Smart City Strategy Index (SCSI) จัดทำโดย Roland Berger ซึ่งมีแนวคิดในการชี้วัดความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ทั้งแผนที่มีการดำเนินการอยู่แล้วและการจัดทำแผนในอนาคตของเมืองๆ นั้น โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่มีการเผยแพร่แผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะอย่างเป็นทางการ มีความครอบคลุมใน 3 ประเด็น ได้แก่ ความครอบคลุมของกรอบกิจกรรม การกำหนดเป้าประสงค์ และความท้าทายของแผนยุทธศาสตร์ โดยในกรณีของดัชนีนี้ ประเทศไทยไม่ได้อยู่ในเป้าหมายการพิจารณาชี้วัดของดัชนี

4) ดัชนี the UK Smart Cities Index จัดทำโดย Huawei for Navigant Consulting ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อสะท้อนความสามารถในการพัฒนาโครงการดิจิทัลที่เป็นการส่งเสริมนวัตกรรมของเมืองต่างๆ ในสหราชอาณาจักร โดยมีมิติในการชี้วัดที่สำคัญ 2 มิติ ได้แก่ มิติการวางแผนยุทธศาสตร์ และมีผลการปฏิบัติ

ผลการจัดอันดับเมืองของไทยในเวทีโลก

ปี 2563 คะแนนเพิ่มขึ้น 1 อันดับ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านเทคโนโลยี แต่ในปี 2564 คะแนนด้านโครงสร้างพื้นฐานลดลง 1 อันดับ

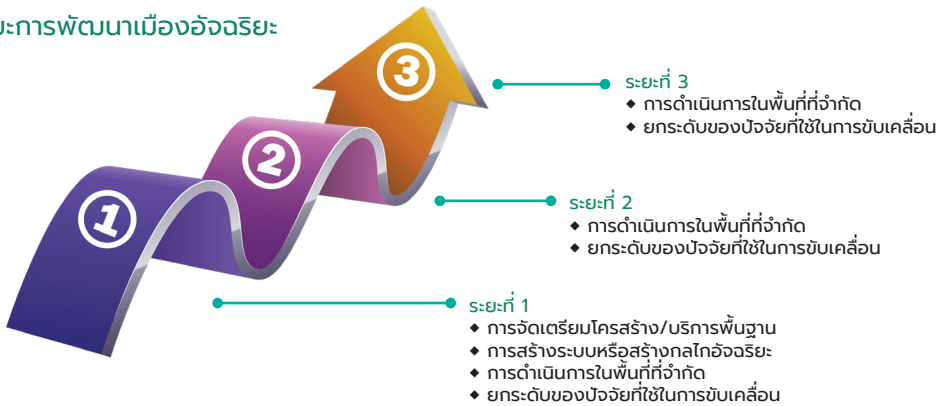
การพัฒนาเมืองอัจฉริยะของต่างประเทศ แบ่งการพัฒนาเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 ระยะการวางแผนและการเตรียมการที่เกี่ยวข้อง (Pilot and Plan): เป็นช่วงระยะเวลาที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเมืองอัจฉริยะดำเนินการวางแผนในการดำเนินการ และดำเนินการ จัดเตรียมการที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 2 ระยะการเปลี่ยนผ่าน การริเริ่มการดำเนินการและการตระหนักถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการพัฒนา (Transitioning: Progress and Seeing Benefits from Developments): ในระยะดังกล่าว การดำเนินการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจะมีความครอบคลุมการดำเนินการพัฒนาทั้งในส่วนของการยกระดับการพัฒนาโดยนำเทคโนโลยีไปใช้

ระยะที่ 3 ระยะการเปลี่ยนแปลง และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่คาดหวัง (Transformation): ระยะที่เมืองอัจฉริยะมีการดำเนินการทั้งในเชิงยุทธศาสตร์และในเชิงปฏิบัติ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่คาดหวังอย่างเหมาะสม

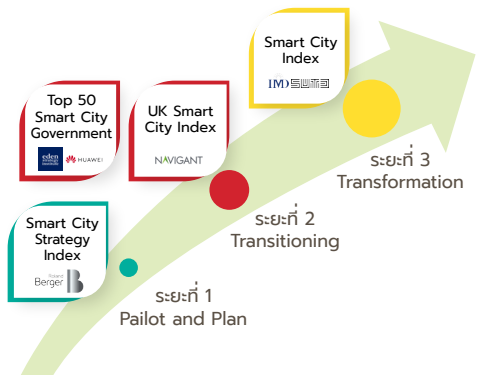
ระยะการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ

ที่มา: มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลังดึงดัดแปลงจาก
<https://www.smartcitygovt.com/> และ <https://www2.deloitte.com/>

เมื่อพิจารณาระยะการพัฒนาทั้งนี้เมืองอัจฉริยะที่ได้มีการพัฒนาในต่างประเทศ พบว่าแต่ละดัชนีมีจุดเน้น หรือประเด็นในการพิจารณาที่แตกต่างกันตามเป้าประสงค์ของการนำไปใช้งาน เช่น ดัชนี Smart City Strategy Index มีเป้าหมายในการกำหนดแผนและยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นการพิจารณาการดำเนินการ ในช่วงระยะที่ 1 ของการพัฒนา ขณะที่ดัชนี UK Smart Cities Index และ ดัชนี Top 50 Smart City Government นั้นเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับการวางแผนและการดำเนินการตามแผน ที่ได้มีการพิจารณาทั้งการดำเนินการวางแผน (การดำเนินการระยะที่ 1) และ การขับเคลื่อนแผน (การดำเนินการระยะที่ 2) ส่วนดัชนี Smart City Index นั้น มุ่งเน้นไปที่การประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากแผนงาน หรือ การพิจารณาการดำเนินการในช่วงระยะที่ 3 ของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ

ระยะการพัฒนาทั้งนี้เมืองอัจฉริยะของต่างประเทศ

กรอบการพัฒนาดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทย (Thailand Smart City Competitiveness Index: TSCCI)

กรอบการพัฒนาดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทย (Thailand Smart City Competitiveness Index: TSCCI) มีกระบวนการดำเนินการที่เริ่มจากการศึกษาประสบการณ์ในการพัฒนาดัชนีที่เกี่ยวข้องกับเมืองอัจฉริยะในต่างประเทศ เพื่อนำมาสู่การพัฒนากรอบแนวคิดของดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทย ในภาพรวม และทำการกำหนดรายละเอียดประเด็นชีวิตและดำเนินการรวบรวมข้อมูล จากนั้นจึงดำเนินการประมวลผลในลักษณะของดัชนี (การพิจารณาและประเมินตามความสำคัญ) โดยมีรายละเอียดดังแผนภาพ

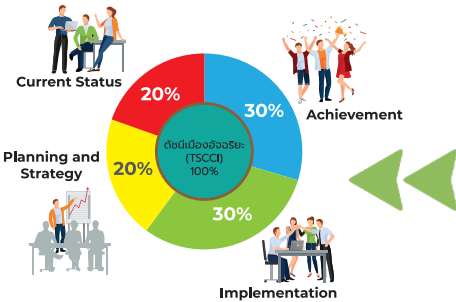
ศึกษาการพัฒนาดัชนีในต่างประเทศ

พัฒนากรอบแนวคิด

เมืองอัจฉริยะของประเทศไทย (TSCCI)

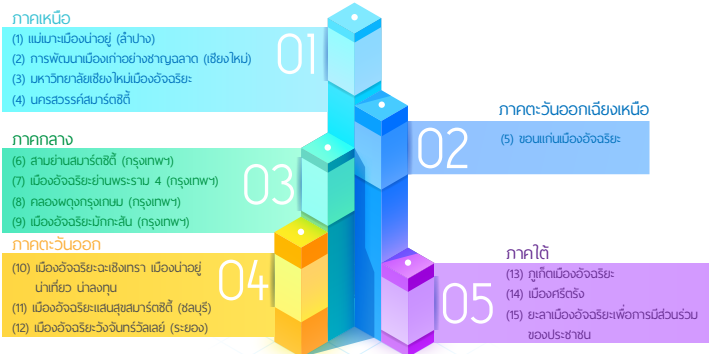

ศึกษารายละเอียดประเด็นชีวิต และการรวบรวมข้อมูล

	ระยะที่ 0	ระยะที่ 1 (Pilot & Plan)	ระยะที่ 2 (Transitioning)	ระยะที่ 3 (Transformation)
International Practices		Top 50 Smart City Government/Insight Smart City Index	Howee UK's Smart City Index	Smart City Index
ขอบเขตดัชนีเมืองอัจฉริยะ ประเทศไทย	ประเมินศักยภาพและสถานะ (Current Status)	ประเมินและวางแผน (Planning and Strategy)	ประเมินการปฏิบัติ (Implementation and Adjustment)	ประเมินผลสำเร็จการพัฒนา (Achievement)
ค่าน้ำหนักที่ใช้ในการประมวลผล TSCCI	20%	20%	30%	30%
ประเด็นชีวิต	การประเมินพัฒนาการของปัจจัยฐาน (Status Assessment)	จัดทำแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ระดับนโยบาย (Policy Alignment) และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ (Implementation Plan)	ดำเนินการประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation and Improvement) และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ (Implementation Plan)	ประเมินผลสำเร็จการดำเนินงาน (Data Usage) และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ (Implementation Plan)

เมืองที่ใช้ในการจัดทำดัชนีเมืองอัจฉริยะในประเทศไทยในครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 48 เมือง ประกอบด้วย เมืองอัจฉริยะ 15 เมือง และเขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะ 33 เมือง โดยมีรายชื่อเมือง ดังนี้

1) เมืองอัจฉริยะ หมายถึง เมืองที่ได้รับการประกาศได้รับตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะ จำนวน 15 เมือง (ข้อมูล ณ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2564) ดังแผนภาพ

ระยะที่ 1 การประเมินแผนงาน (Planning and Strategy):

วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ 15%
 3% ข้อมูลพื้นฐานของเมือง
 3% วิสัยทัศน์
 3% วัตถุประสงค์
 3% เป้าหมาย
 3% การจัดสรรพื้นที่เมืองอัจฉริยะ
 ต่อพื้นที่

การจัดการข้อมูลสารสนเทศ 15%
 3.75% แผนการพัฒนาระบบจัดเก็บและบริหาร
 ข้อมูลของเมือง (City Data Platform)
 3.75% ระบบจัดเก็บและระบบรวบรวมข้อมูล
 (Data Catalog)
 3.75% การเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการใช้
 ประโยชน์ (Data Exchange)
 3.75% ความมั่นคง (Data Security)
 ความปลอดภัยต่อข้อมูลส่วนบุคคล
 (Data Privacy)

การจัดการด้านงบประมาณ
การจัดการสิทธิประโยชน์
ทางการเงิน 5%
 1.67% ระบุแหล่งที่มาและงบประมาณ
 ในแผนการลงทุนไปโครงสร้างพื้นฐาน
 ของเมือง
 1.67% ระบุแหล่งที่มาและงบประมาณ
 ในแผนการลงทุนในระดับเทศบาลและ
 บริหารข้อมูลของเมือง
 1.67% ระบุแหล่งที่มาและงบประมาณ
 ในแผนการลงทุนในการพัฒนา
 โครงการแต่ละ Smart

การบริหารจัดการและการปฏิบัติงาน
ของข้อเสนอ Smart 50%
 ประเมิน 7 Smart ยึดหยุ่นตามจำนวน
 ของลักษณะการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
 ที่ยื่นข้อเสนอ โดยให้ค่านำหนัก
 เฉลี่ยเท่ากัน

การยึดหลักให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง 15%
 7.25% แผนการรับฟังความเห็นของประชาชน
 7.25% ช่องทางประชาสัมพันธ์

ระยะที่ 2 การประเมินการปฏิบัติ (Implementation):

ความคืบหน้า
ของข้อเสนอ Smart
ของเมืองอัจฉริยะ

ร้อยละของโครงการ
ที่ดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมาย

Smart Environment
 Smart Economy
 Smart Energy
 Smart Governance
 Smart Mobility
 Smart Living
 Smart People

ระยะที่ 3 การประเมินผลสำเร็จการพัฒนา (Achievement):

โครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ 12.5%
 การเปลี่ยนแปลงด้านคมนาคม 4.17%
 การเปลี่ยนแปลงด้านพลังงาน 4.17%
 การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค 4.17%

โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล 12.5%
 การเปลี่ยนแปลงด้านเครือข่ายดิจิทัลและ
 Smart Solution 6.25%
 การเปลี่ยนแปลงของการเข้าถึงข้อมูล
 สารสนเทศ 6.25%

การใช้ประโยชน์จากข้อมูล
(City Data) 12.5%
 การเปลี่ยนแปลงการจัดเก็บข้อมูล
 Data Catalog 3.125%
 การเปลี่ยนแปลงการเปิดเผยข้อมูล
 Data Exchange 3.125%
 การเปลี่ยนแปลงการรวมข้อมูล
 Data Governance 3.125%
 การนำข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการเมื่อ
 Data driven 3.125%

การมีส่วนร่วมของประชาชน 12.5%

ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้และ 6.25%
 ความเข้าใจของชุมชนต่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
 ร้อยละของความพึงพอใจต่อการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ 6.25%

ผลกระทบจากการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
จำแนกราย Smart 50%

Environment	การจัดการคุณภาพอากาศ, น้ำ, ชยะ, พื้นที่สีเขียว
People	รายได้, ความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ, ภาคตลาดแรงงาน, กิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านดิจิทัล
Energy	การจัดการพลังงาน, การผลิตพลังงานทดแทน
Living	ความสะดวกในการเข้าถึงบริการและข้อมูลข่าวสาร
Mobility	ความปลอดภัยของการเดินทาง
Economy	การมีสุขภาพ
Governance	องค์ความรู้และทักษะดิจิทัล, กำลังคนด้านดิจิทัล

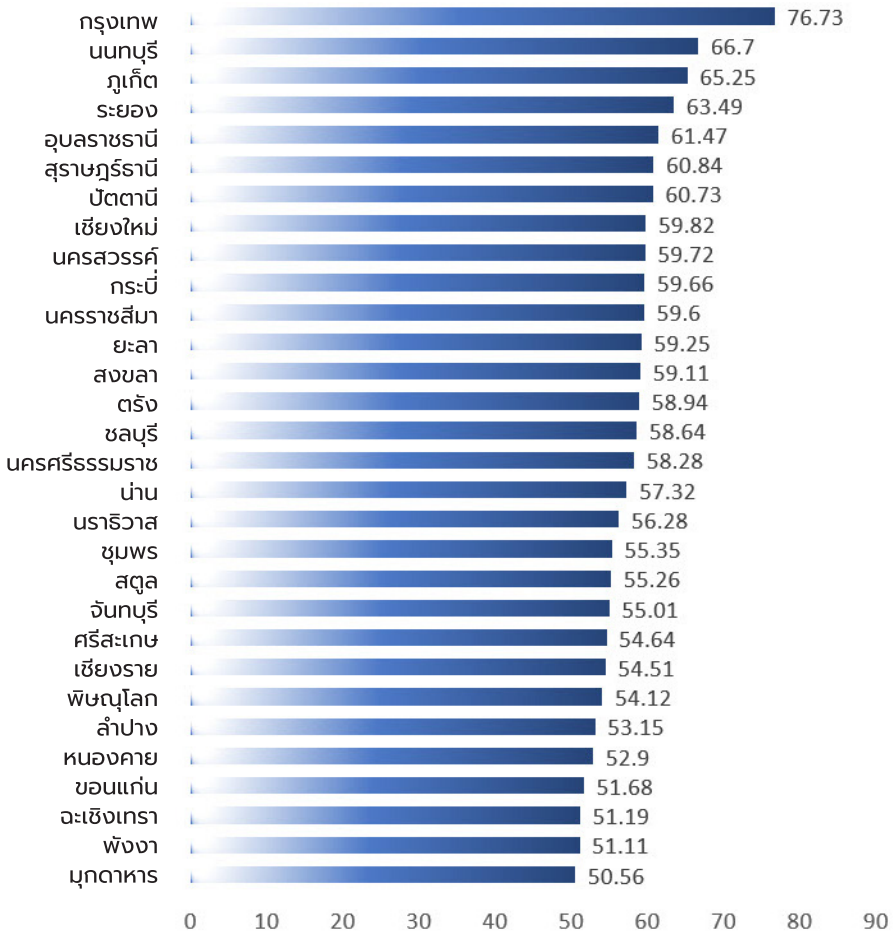

ผลการจัดทำดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทยปี 2564

1) ศักยภาพและความพร้อมของจังหวัด

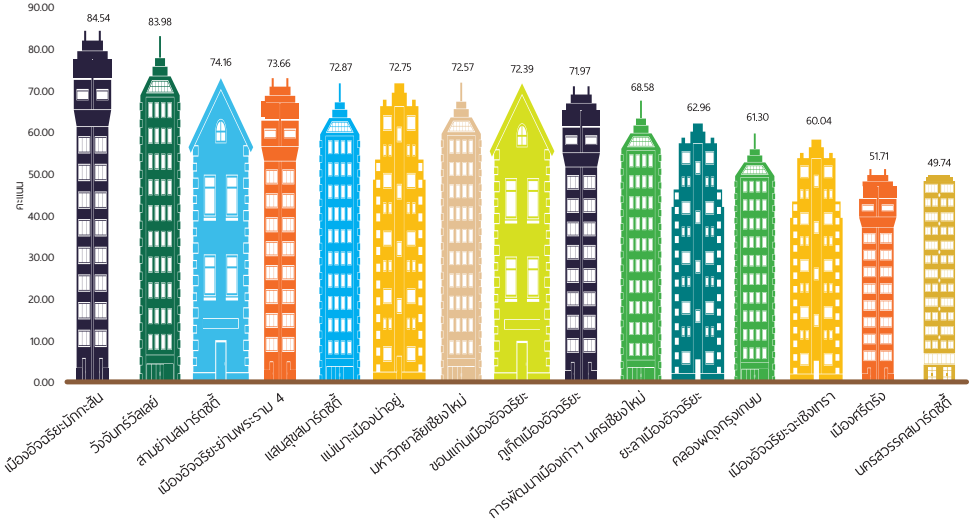
การประเมินความพร้อมของจังหวัดเป็นการสะท้อนศักยภาพและสถานะการพัฒนาของจังหวัดที่เป็นพื้นที่ตั้งของเมืองอัจฉริยะ รวมทั้งเขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 30 จังหวัด โดยประเมินจากมิติต่างๆ ดังนี้ 1. ศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐาน (Capacity) 2. สถานะการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Status Assessment) โดยใช้ข้อมูลกฤตยภูมิระดับจังหวัดมาใช้ในการประเมิน

การประเมินพบว่า จังหวัดที่มีความตั้งใจจะขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะ มีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน ~58.4% โดยจังหวัดที่มีความพร้อมมากที่สุด อันดับที่ 1 คือ กรุงเทพมหานคร, อันดับที่ 2 คือ นนทบุรี, อันดับที่ 3 คือ ภูเก็ต

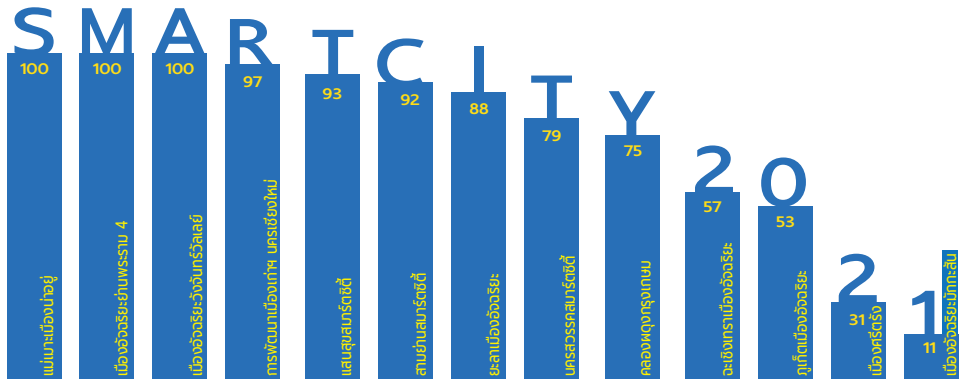

2) ระดับการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ:

การวางแผนเมืองอัจฉริยะ เป็นการพิจารณาศักยภาพและสถานะพัฒนาของจังหวัด กับการวางแผนเมืองอัจฉริยะ โดยเมืองที่มีคะแนนสูงเข้าใกล้ 100 คะแนน ยิ่งแสดงให้เห็นว่าเมืองมีสถานะการพัฒนาของเมืองและการวางแผนเมืองอัจฉริยะที่มีศักยภาพสูง ซึ่งจากการประเมินพบว่า เมืองอัจฉริยะมีทักษะ มีการวางแผนที่มีความชัดเจนมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 84.54 คะแนน ลำดับถัดมาคือ เมืองอัจฉริยะวังจันทร์วัลเลย์ มีคะแนนเฉลี่ย 83.98 คะแนน และลำดับที่ 3 คือ สามย่านสมาร์ทซิตี้ มีคะแนนเฉลี่ย 74.16

การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ เป็นการประเมินความสามารถในการนำแผนพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่ได้เสนอไปสู่การปฏิบัติ โดยเมืองที่มีคะแนนสูงเข้าใกล้ 100 คะแนน แสดงให้เห็นว่าเมืองมีจำนวนโครงการที่มีความก้าวหน้าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานสูง ผลการประเมินเมืองที่ได้ตราสัญลักษณ์ 13 เมือง พบว่ามีเมืองที่ได้คะแนน 100 คะแนน จำนวน 3 เมือง ได้แก่ เมืองอัจฉริยะวังจันทร์วัลเลย์ เมืองอัจฉริยะย่านพระราม 4 และ แม่เมาะเมืองนำอยู่

หมายเหตุ: ไม่มีข้อมูลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เมืองอัจฉริยะความเป็นเลิศที่ยั่งยืนสู่ชุมชน และ ขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ

ทั้งนี้ การประเมินผลการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ในประเด็นการวางแผนการพัฒนาและความคืบหน้าการดำเนินงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า เมืองมีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติมากน้อยเพียงใด ซึ่งแบ่งการพิจารณาเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1. เมืองที่มีความเป็นผู้นำ (Leaders) 2. เมืองที่ยังประสบปัญหาที่จะต้องพัฒนาต่อ (Challengers) 3. เมืองที่อยู่ในระยะเริ่มแรกและต้องการความช่วยเหลือ (Followers) โดยมีผลการประเมินที่สำคัญ ดังนี้ 1. **กลุ่ม Leaders:** 5 เมือง ประกอบด้วย (1) แม่เมาะเมืองนำอยู่ (2) เมืองอัจฉริยะย่านพระราม 4 (3) แสนสุขสมารถซิตี้ (4) เมืองอัจฉริยะวังจันทร์วัลเลย์ และ (5) สามย่านสมาร์ทซิตี้ 2. **กลุ่ม Challengers:** 6 เมือง ประกอบด้วย (1) การพัฒนาเมืองท่าอย่างชาญฉลาดในพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่ (2) ยะลาเมืองอัจฉริยะเพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชน (3) นครสวรรค์สมารถซิตี้ (4) คลองพุดงกรุงเกษม (5) จะเข็งเทราเมืองอัจฉริยะ และ (6) ภูเก็ตเมืองอัจฉริยะ 3. **กลุ่ม Followers:** 2 เมือง ประกอบด้วย เมืองอัจฉริยะมีทกะสันฯ และเมืองศรีตรัง

≥ 70%

ผู้นำ (Leaders)

เมืองมีการวางแผนและทำโครงการชัดเจนครอบคลุม

40-69%

ผู้ท้าทาย (Challengers)

เมืองมีการวางแผนที่ชัดเจนแต่โครงการยังไม่ครอบคลุม ต้องการขยายขอบเขตที่กว้างขึ้น

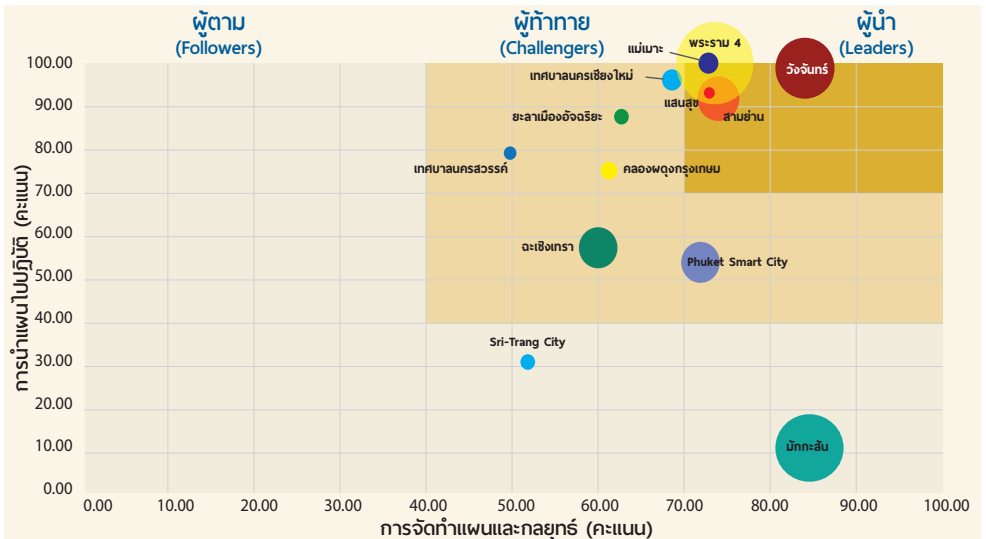

<40%

ผู้ตาม (Followers)

เมืองมีการวางแผนและมีการเริ่มทำโครงการนำร่อง แต่ยังคงมีการทำงานแยกส่วน

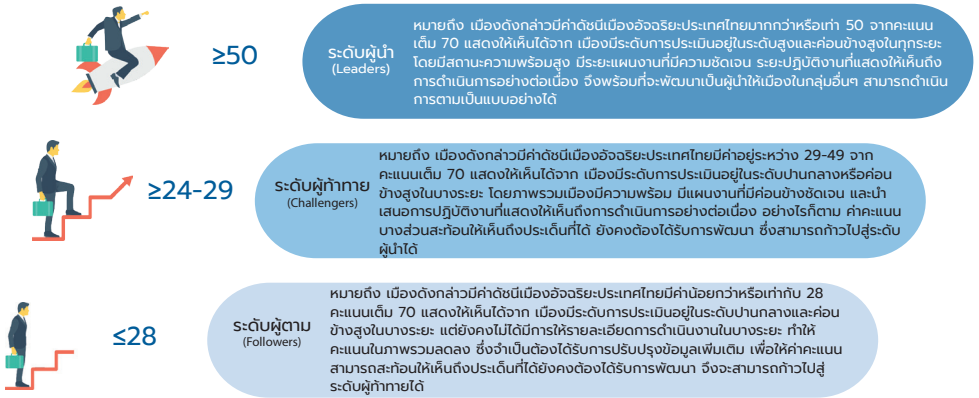
การพัฒนาเมืองอัจฉริยะของประเทศไทย 2564

หมายเหตุ: ไม่มีข้อมูลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เมืองอัจฉริยะความเป็นเลิศที่ยั่งยืนสู่ชุมชน และ ขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ

3) ภาพรวมของการจัดทำดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทย (TSCCI)

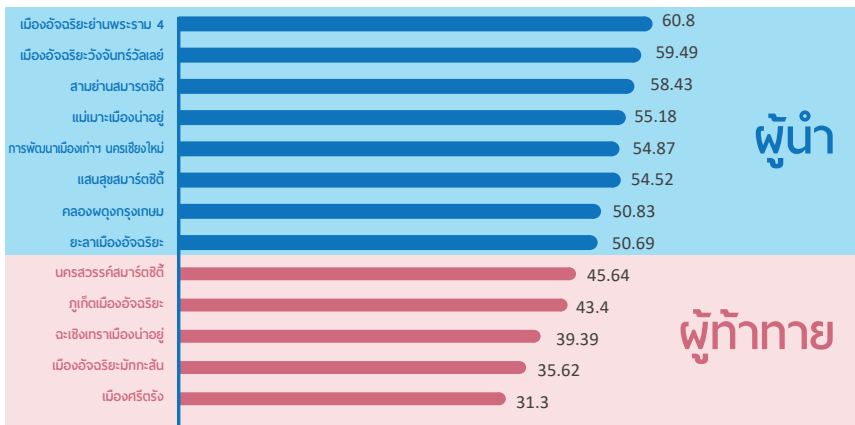
การรายงานผลการจัดทำดัชนีจะประเมินวัดจาก 3 ด้าน คือ 1. สถานะเมืองอัจฉริยะ ร้อยละ 20 2. การวางแผนเมืองอัจฉริยะ ร้อยละ 20 3. การปฏิบัติงาน ร้อยละ 30 โดยยังไม่รวมด้านที่ 4 ผลสำเร็จของการพัฒนาอีกร้อยละ 30 เนื่องจาก อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการดำเนินการพัฒนา โดยคะแนนรวมจาก 3 ด้าน ได้ 70 คะแนน ซึ่งมีการแบ่งระดับการพัฒนาได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

ผลการจัดทำคะแนนและจัดอันดับดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทย ปี 2564 ของเมืองอัจฉริยะทั้ง 13 เมือง มีดังนี้

- ระดับผู้นำ 8 เมือง** โดยระดับผู้นำ เป็นเมืองที่มีระดับการประเมินอยู่ในระดับสูงและค่อนข้างสูงในทุกมิติ โดยมีสถานะความพร้อมสูง มีแผนงานที่มีความชัดเจน มีการปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- ระดับผู้ท้าทาย 5 เมือง** โดยระดับผู้ท้าทาย เป็นเมืองที่มีระดับการประเมินอยู่ในระดับปานกลางหรือค่อนข้างสูงในบางมิติ โดยภาพรวมเมืองมีความพร้อม มีแผนงานที่มีค่อนข้างชัดเจน และนำเสนอการปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

คะแนนและการจัดอันดับดัชนีเมืองอัจฉริยะประเทศไทย ปี 2564 (เมืองอัจฉริยะ)

หมายเหตุ: ไม่มีข้อมูลการปฏิบัติงานของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เมืองอัจฉริยะ: ความเป็นเลิศที่ยั่งยืนสู่ชุมชน และ ขอนแก่นเมืองอัจฉริยะ:

แนวทางในการพัฒนาในระยะถัดไป

1) ประเด็นท้าทายการพัฒนาด้วย

1.1

การจัดการข้อมูล

- ◆ ข้อมูลของเมืองไม่ครบทุกมิติ
- ◆ ยังไม่มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน (Baseline)
- ◆ ชุดข้อมูลแต่ละชุดมีความดีในการจัดเก็บไม่เท่ากัน

1.2

การพัฒนากรอบแนวคิด

- ◆ ความซับซ้อนของเขตการปกครอง
- ◆ ดัชนีไม่สามารถสะท้อนการพัฒนาได้ครบทุกมิติ

2) แนวทางการพัฒนาในระยะถัดไป

การพัฒนาฐานข้อมูล

- ◆ พัฒนาข้อมูลสนับสนุนการจัดทำดัชนี
- ◆ ใช้ข้อมูลจากแหล่งอื่น เช่น ภาพถ่ายดาวเทียม, footfall เป็นต้น

การพัฒนาดัชนี

- ◆ จัดทำดัชนีเมืองอัจฉริยะให้เท่าทันสถานการณ์
- ◆ จัดทำดัชนีเมืองอัจฉริยะระดับจังหวัด
- ◆ จัดทำดัชนีเมืองอัจฉริยะระดับเทศบาลเมือง

การนำดัชนีไปใช้ประโยชน์

- ◆ จัดทำรายงานสถานะของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะประเทศไทย ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา
- ◆ ดำเนินการเปรียบเทียบความสำเร็จในการพัฒนากับการประเมินที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ
- ◆ สร้างการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำดัชนี
- ◆ ส่งเสริมให้มีการนำดัชนีไปใช้สนับสนุนการจัดทำนโยบาย

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
เลขที่ 80 ซอย ลาตพร้าว 4 แขวง จอมพล
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
Website: www.depa.or.th

มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง
1175/2 ซอย กรุงเทพ-นนทบุรี 39 ถนนกรุงเทพ-นนทบุรี
แขวงจวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
Website: www.fpri.or.th

Download เอกสารเพิ่มเติมได้ที่
<https://www.smartcitythailand.or.th/>